

Επισκόπηση εξελίξεων Αύγουστος 2016

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία διεθνών αφίξεων στην χώρα, η εικόνα του Ιουλίου δείχνει βελτίωση ωθούμενη από κρατήσεις last minute: οι αεροπορικές αφίξεις κατέγραψαν αύξηση +9,0% στα Περιφερειακά Αεροδρόμια και +9,6% στην Αθήνα. Για το διάστημα Ιανουαρίου-Ιουλίου οι αντίστοιχες μεταβολές είναι +6,7% και +5,6%. Οι οδικές αφίξεις κατέγραψαν αύξηση +1,6% έναντι του περσινού Ιουλίου -που όμως είχε επηρεαστεί αρνητικά από τα capital controls- ενώ για το τρέχον έτος η μείωση περιορίστηκε σε -4,8%. Σε απόλυτα νούμερα, η αύξηση των αεροπορικών αφίξεων για το τρέχον έτος (επτάμηνο) ανέρχεται σε +556 χιλ. και η μείωση των οδικών σε -307 χιλ.

Αύξηση αεροπορικών αφίξεων κατά 556 χιλιάδες (+6,4%) και μείωση οδικών κατά 307 χιλιάδες (-4,8%)

Όπως και τους προηγούμενους μήνες, η συνολική θετική μεταβολή των αεροπορικών αφίξεων καλύπτει σημαντικές επιμέρους διαφοροποιήσεις με σημαντικότερη την πολύ μεγάλη πτώση των αφίξεων στα νησιά που έχουν πληγεί από τις προσφυγικές / μεταναστευτικές ροές: Μυτιλήνη (-62,7% το α' 7μηνο), Σάμος (-29,7%) και Κως (-15,9%).

Πολύ μεγάλη πτώση των αφίξεων σε Κω, Σάμο και Μυτιλήνη.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος για το πρώτο εξάμηνο, παρατηρείται μείωση των αφίξεων κατά -1,6% που συνοδεύεται από σημαντική και μεγαλύτερη μείωση των εσόδων κατά -5,8%. Οι μειώσεις αυτές οφείλονται σε συνδυασμό παραγόντων όπως απώλεια μεριδίου της Ελλάδας σε παραδοσιακές αγορές τους πρώτους μήνες του έτους που γίνεται μεγάλο μέρος των κρατήσεων, μείωση της διάρκειας των ταξιδιών, περιορισμό της δαπάνης από πλευράς τουριστών λόγω των τρομοκρατικών επιθέσεων και της διεθνούς αστάθειας κλπ.

Μείωση αφίξεων κατά -1,6% και εσόδων κατά -5,8% σύμφωνα με ΤτΕ.

Πρόσφατα στοιχεία του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας (αλλά και του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, βλ. κατ.) καταδεικνύουν την σημασία του τουρισμού για την ελληνική οικονομία και κοινωνία: τα στοιχεία ισοζυγίου (+/-) ρών μισθωτής απασχόλησης δείχνουν τα ακόλουθα (βλ. κατ.):

- 82,8% της αύξησης της μισθωτής απασχόλησης την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2016 στο σύνολο της οικονομίας οφείλεται στον τουρισμό (33,6% εστίαση, 49,1% καταλύματα).
- Για τον Ιούλιο: η αύξηση στην εστίαση και στα καταλύματα υπερέβη την αύξηση της απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας κατά 52%.

ΕΡΓΑΝΗ: ο τουρισμός συνέβαλε το 82,8% της αύξησης της μισθωτής απασχόλησης από την αρχή του χρόνου, ενώ για τον Ιούλιο η αύξηση της απασχόλησης στον τουρισμό υπερέβη αυτήν του συνόλου της οικονομίας κατά 52%.

Ισοζύγιο Ρών Μισθωτής Απασχόλησης Ιαν- Ιουλ				
	2015	2016	Δ	%Δ
Εστίαση	68.888	85.415	16.527	24,0%
Καταλύματα	114.569	124.811	10.242	8,9%
Εστίαση&Καταλύματα	183.457	210.226	26.769	14,6%
Σύνολο Οικονομίας	186.465	253.945	67.480	36,2%

Ισοζύγιο Ρών Μισθωτής Απασχόλησης Ιούλιος				
	2015	2016	Δ	%Δ
Εστίαση	9.326	19.448	10.122	108,5%
Καταλύματα	6.855	9.878	3.023	44,1%
Εστίαση&Καταλύματα	16.181	29.326	13.145	81,2%
Σύνολο Οικονομίας	-16.658	19.281	35.939	215,7%

Συμβολή Εστίασης & Καταλυμάτων στην αύξηση Απασχόλησης βάσει των ρών του Ισοζυγίου			
	2015	2016	Δ
Εστίαση	36,9%	33,6%	24,5%
Καταλύματα	61,4%	49,1%	15,2%
Εστίαση&Καταλύματα	98,4%	82,8%	39,7%

Συμβολή Εστίασης & Καταλυμάτων στην μεταβολή Απασχόλησης βάσει των ρών του Ισοζυγίου			
	2015	2016	Δ
Εστίαση	-56,0%	100,9%	28,2%
Καταλύματα	-41,2%	51,2%	8,4%
Εστίαση&Καταλύματα	-97,1%	152,1%	36,6%

Η οικονομία είχε μείωση (επίπτωση capital controls) και ο τουρισμός αύξηση

Επίσης, σύμφωνα με τα «Μηνιαία Στοιχεία Απασχόλησης» του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, η απασχόληση στον τουρισμό αυξήθηκε το 2015 κατά +14,8% και οι αμοιβές κατά +13,3%.

ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: +14,8% η απασχόληση και +13,3% οι αμοιβές στον τουρισμό.

Στις θετικές εξελίξεις για τον τουρισμό περιλαμβάνονται η ανακοίνωση δρομολογίου Low Cost από την Σιγκαπούρη για το καλοκαίρι 2017, η ανακοίνωση ότι η Κοινοπραξία ΤΕΜΕΣ – Olayan – Dogus είναι «Προτιμητέος Επενδυτής» για την αγορά του ξενοδοχείου Χίλτον Αθηνών (508 δωμ.), καθώς και το άνοιγμα ενός νέου ξενοδοχείου (Athens Avenue, 94 δωμ.) στην Αθήνα.

Θετικές εξελίξεις: LCC από Σιγκαπούρη για summer 2017, πώληση Χίλτον Αθηνών και νέο ξενοδοχείο στην Αθήνα.

Ευρύτερα, στα θετικά νέα περιλαμβάνονται η αύξηση των καταθέσεων στις τράπεζες, η μείωση της εξάρτησής τους από τον ΕΛΑ, η αναβάθμιση των τεσσάρων συστημικών τραπεζών (Εθνική, Πειραιώς, Alpha και Eurobank) από την S&P κατά μία βαθμίδα πάνω από την κατηγορία «επιλεκτική χρεοκοπία» και η χαλάρωση των περιορισμών των capital controls. Επίσης, ολοκληρώθηκε η παραχώρηση του ΟΛΠ στην COSCO, η οποία φέρεται να σχεδιάζει επενδύσεις € 600 εκατ. με στόχο να μετατραπεί ο Πειραιάς στη μεγαλύτερη εμπορική πύλη της Ασίας στην Ευρώπη, αλλά και κόμβο (hub) για την κρουαζιέρα.

Βελτίωση εικόνας του τραπεζικού συστήματος, χαλάρωση capital controls, επενδύσεις COSCO στον Πειραιά.

Τέλος, αναφορικά με την εξέλιξη των δημοσιονομικών μεγεθών, στο 1ο 6μηνο του 2016 ο Προϋπολογισμός Γενικής Κυβέρνησης (ΓΚ) σε ενοποιημένη ταμειακή βάση εκτελέστηκε με σημαντική αύξηση στα έσοδα κατά 11,2% (1ο 6μηνο του 2015: -10,9%), στα € 35,4 δισ., αλλά με αύξηση στις πρωτογενείς δαπάνες της ΓΚ συν την αύξηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου κατά 0,6% (1ο 6μηνο του 2015: -3,4%), στα € 33,67 δισ. Έτσι, προέκυψε πρωτογενές πλεόνασμα ύψους € 1,73 δισ. στο 1ο 6μηνο του 2016, έναντι πρωτογενούς ελλείμματος ύψους € 1,64 δισ. στο 1ο 6μηνο του 2015. Επίσης, σημειώνεται ότι η αύξηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου στο 1ο 6μηνο 2016 ήταν κατά € 1,23 δισ., ενώ στο 1ο 6μηνο του 2015 η αύξηση ήταν κατά € 1,6 δισ. Χωρίς τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις οι πρωτογενείς δαπάνες της ΓΚ ήταν στα € 32,4 δισ. στο 1ο 6μηνο του 2016, έναντι € 31,88 δισ. στο 1ο 6μηνο του 2015.

Θετικά εξελίσσεται η εκτέλεση του Προϋπολογισμού.

Συμπερασματικά, σε ένα ασταθές διεθνές περιβάλλον, οι κρατήσεις last minute μπορεί να δώσουν ώθηση στον ελληνικό τουρισμό, πλην όμως με μειωμένη τουριστική δαπάνη.

Outlook: η ένταση του ρεύματος last minute θα κρίνει την χρονιά.